

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/91/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111217575
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3111217575.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovvej a JUDr. Eriky Zajacovej v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom v G., P. XXXX/XXX, W.: XX XXX XXX proti odporcovi G. E., nar. XX.XX.XXXX, občanovi SR, bytom P. XXX, o zaplatenie 2.866,54 Eur istiny a prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 19. októbra 2011, č.k. 14C/168/2011-21, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1.865,44 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne z tejto sumy od 29.01.2010 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 9,56 Eur a náhradu trov konania v sume 51,75 Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti návrh zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že dňa 25.07.2007 poskytol navrhovateľ odporcovi spotrebný úver na základe zmluvy o úvere v sume 1.991,64 Eur (60.000,- Sk). Výška ročnej percentuálnej miery nákladov bola 34,30 % a celkovo im mal odporca vrátiť 129,528 Sk. Úver bol povinný splácať po 1.799,- Sk (59,72 Eur) mesačne v 72. mesačných splátkach. Odporca uhradil z celkového dlhu len sumu 1.433,32 Eur (43.180,20 Sk), pričom navrhovateľ odňal odporcovi výhodu splátok a úver sa stal splatným dňa 28.01.2010. Dlžná suma predstavuje 2.866,54 Eur na neuhradených splátkach a navrhovateľ si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu vo výške 9,56 Eur za dve neuhradené splátky vo výške 8 % z neuhradenej časti splátok, s ktorou bol odporca v omeškaní podľa hlavy 14, § 3 a § 5 dojednaných zmluvných podmienok. Ďalej citoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv. Vyslovil názor, že návrh navrhovateľa bol podaný sčasti dôvodne a vyplýva z dohodnutého zmluvného vzťahu medzi účastníkmi. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi má charakter spotrebiteľskej zmluvy, v zmysle ktorého je spotrebiteľskou každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Navrhovateľ v danom prípade konal ako dodávateľ v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporca vystupuje ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu nepodnikateľa. Jednou z charakteristických črt spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprimerané zmluvné podmienky, teda ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa. So vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z. z. s účinnosťou od 01.04.2004 v piatej hlave začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách a uvedená právna úprava má základ v Smernici Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ust. § 53, § 54 a § 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona. Z ust. § 54 ods. 1, 2 Občianskeho

zákonníka vyplýva, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. V časti výšky mesačných splátok považoval zmluvu o úvere uzavretú medzi účastníkmi za neplatnú, lebo obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Navrhovateľ totiž poskytol odporcovi úver vo výške 60.000,- Sk (1.991,64 Eur), pričom ročná percentuálna miera nákladov predstavovala 34,30 %. Odporca mal teda okrem požičaných 60.000,- Sk vrátiť navyše v 72. mesačných splátkach sumu 69.528,- Sk. Priemerné úrokové miery zo spotrebiteľských úverov v obchodných bankách poskytovaných na obdobie nad 5 rokov predstavovali v júli 2007, t.j. uzavretia predmetnej zmluvy 13,09 % ročne, čiže pri výške úveru 60.000,- Sk na 6 rokov by odporca banke zaplatil na úrokoch 39.378,- Sk, čo je o 30.150,- Sk menej, ako požadoval navrhovateľ. Úroky, ktoré uplatňoval navrhovateľ, boli preto v rozpore s dobrými mravmi, lebo navrhovateľ požadoval od odporcu neprímeranú finančnú odplatu za poskytnutý úver. Ku dňu podania žaloby zaplatil odporca na poskytnutom úvere celkovo sumu 43.180,20,-Sk

(1.433,32 Eur) a dlhuje na nezaplatenej istine sumu 16.819,80 Sk, t.j. 558,32 Eur a na úroku 39.378,- Sk, t.j. 1.307,12 Eur. Keďže úroky boli dojednané v rozpore s dobrými mravmi, súd priznal navrhovateľovi len úrok pri obdobnom úvere poskytovaný bankou v sume 39.378,- Sk a zaviazal odporcu na úhrade zostatku nezaplateného úveru, ako aj úveru v akceptovateľnej výške. Navrhovateľom uplatnený úrok z omeškania považoval za opodstatnený.

Proti rozsudku okresného súdu a to jeho výroku, ktorým bol návrh čiastočne zamietnutý, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol jeho zmenu tak, že návrhu na začatie konania bude v celom rozsahu vyhovieť. Súdu prvého stupňa vyčítal nesprávne právne posúdenie veci, ktoré spočívalo v tom, že súd nešpecifikoval aké neprijateľné zmluvné podmienky mala predmetná úverová zmluva obsahovať a prečo majú byť úroky požadované navrhovateľom v rozpore s dobrými mravmi. Vyslovil názor, že bez ohľadu na skutočnosť, že v prípade úverového vzťahu medzi spotrebiteľom a poskytovateľom ide o spotrebný úver uzatvorený podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa znenia v rozhodnom období ide v prípade úverových vzťahov o tzv. čistý obchod, teda zmluvný typ, ktorý je upravený výlučne v Obchodnom zákonníku, a preto sa naň vzťahuje obchodno-právna úprava. Citoval ust. § 502 Obchodného zákonníka, podľa ktorého od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške stanovenej zákonom. Vo všeobecnosti je možné úrok charakterizovať ako cenu úveru a je pri ňom potrebné rozlišovať základnú úrokovú sadzbu a tzv. maržu. Zatiaľ čo základná úroková sadzba odráža výšku nákladov, za ktoré banka alebo iný subjekt obstaráva úverové prostriedky, výška marže závisí od bonity klienta, výšky a druhu úveru, spôsobu zabezpečenia návratnosti poskytnutých peňažných prostriedkov zo strany dlžníka a pod. Usmerňovanie úrokových sadzieb vykonáva NBS na základe zákona č. 566/1992 Zb. o NBS. Vzhľadom na kolísanie úrokových sadzieb, Obchodný zákonník nestanovuje konkrétnu výšku úrokov, len poukazuje na možnosť ich odvodu na základe zákona o NBS. V prípade, že najvyššie prípustné úroky nie sú zákonom stanovené a výška úrokov nie je dojednaná ani v zmluve o úvere, je dlžník povinný platiť úroky obvykle požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v dobe uzavretia zmluvy o úvere. Podľa názoru navrhovateľa nemožno porovnávať úvery poskytované bankami a nebankovými subjektmi, pretože dojednaný úrok za poskytnutie úveru predstavuje jednak odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, ako aj krytie rizika veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru a v neposlednom rade zohľadňuje aj náklady spojené so získaním zdrojov financovania úverov. Kým banky poskytujú úvery spravidla z prostriedkov svojich klientov, nie z vlastných finančných zdrojov, tak nebankové subjekty poskytujú úvery predovšetkým z vlastných zdrojov, resp. zo zdrojov, ktoré si takisto musia nebankové subjekty za nemalé úroky požičiavať od bánk a ďalších finančných inštitúcií, čo je samozrejme spojené s vyššou mierou rizika, ako aj vyššími nákladmi. Banky spravidla poskytujú úvery iba klientom, ktorí spĺňajú prísnejšie podmienky, avšak klientmi nebankových subjektov sú spravidla osoby, ktoré by v bankách nemohli, buď v dôsledku nízkych príjmov alebo v dôsledku neschopnosti, poskytnúť dostatočné záruky, teda rizikovejšia skupina klientov.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania, t.j. vo výroku, ktorým bol návrh čiastočne zamietnutý a zistil, že v tejto napadnutej časti je potrebné rozsudok okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia

pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého netreba nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a/ - f/ citovaného zákonného ustanovenia.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní uplatňuje dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Podľa súdnej praxe sa za nesprávne právne posúdenie považuje mylná aplikácia a výklad právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Podľa navrhovateľa nesprávne právne posúdenie danej veci spočíva v tom, že súd prvého stupňa na vec neaplikoval ustanovenie § 502 Obchodného zákonníka, hoci sa jedná o zmluvný vzťah, ktorý je upravený výlučne v Obchodnom zákonníku, a preto sa naň vzťahuje obchodno-právna úprava.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa v danej veci správne aplikoval ustanovenia § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka. Zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že v danej veci neexistuje dôvod na aplikáciu obchodno-právnej úpravy. V danom vzťahu majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva podľa § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka. O tom, že ide v danom prípade o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a súd prvého stupňa aj vyslovil správnu definíciu spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Pokiaľ ide o definíciu konania v rozpore s dobrými mravmi, tak treba poukázať na to, ako bola vymedzená zákonodarcom pre veci, týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv. Podľa nej predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi, pričom konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje znaky diskriminácie alebo vybočenie z pravidiel morálky, uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). V súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe možno odmietnuť poskytnúť ochranu veriteľovi v časti úrokov, ktoré uviedol miniatúrnym písmom. Ide o dôležitý údaj, a preto, ak je napísaný podstatne menším písmom, môže ho spotrebiteľ podceňovať ako menej dôležitý a môže ho prehliadnuť, pričom takáto prax sa považuje za nekalú praktiku. Súdu totiž prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok (§ 153 ods. 3, 4 O.s.p.) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí nepríjemné podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života a tak naplniť cieľ článku 6 citovanej smernice, podľa ktorej je potrebné sa postarať o to, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali. Keď súd prvého stupňa za takýchto okolností považoval úrok uvedený v zmluve o úvere za taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, rozhodol správne. Priznanie úroku vo výške stanovenej v období uzatvorenia úverovej zmluvy NBS je za takýchto okolností maximálnou výškou, po ktorú možno vyhovieť nároku navrhovateľa.

Krajský súd preto rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil.

V odvolacom konaní bol tak úspešný odporca, ktorý by mal v zmysle ustanovenia

§ 142 ods. 1 O.s.p., v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak v súvislosti s odvolacím konaním mu trovy nevznikli, a preto mu neboli priznané.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.